

СВЕТОСЛАВ МИНКОВ

ОПАШКАРСКА ИСТОРИЯ

chitanka.info

Интересно явление се наблюдава у нас, граждани. Всеки ден пазарът се обогатява с всевъзможни стоки, а опашкарството не губи своята жизненост. Това забележително консумативно движение, възникнало през оскъдните години на войната, все още отстоява твърдо правата си и манифестира своята сплотеност по най-малък повод.

Едва пристигнала стока в магазина, и пред вратата веднага се нареждат първите опашкари, изскочили сякаш изпод земята. Само за една-две минути опашката се удължава и оформява в непоклатима човешка маса, която може да устои на всички природни стихии. Тук са познатите наши герои с домакински чанти и мрежи, с примирен и малко възкисел израз на лицата. Стъпка по стъпка те напредват към обетованата врата и се приближават неминуемо към целта.

Има две категории опашкари: опашкари-професионалисти и опашкари по неволя. Втората категория е рожба на първата и не се отличава с особена далновидност. Опашкарите-професионалисти, напротив, гледат далеч в бъдещето и живеят с постоянния страх, че рано или късно ще увиснат във въздуха гладни и голи. Те са по начало песимисти, не вярват в никакви стопански планове и петилетки и все ругаят държавата. За да се осигурят срещу всякакви изненади и неочаквани удари на съдбата, опашкарите-професионалисти трупат неограничени запаси от храна и облекло. Така самочувствието им запазва относително равновесие и животът им наистина се осмисля.

Да вземем за пример познатото ни семейство Дамарчеви. Старият Дамарчев е около седемдесетгодишен човек, бивш комисионер и посредник, собственик на двустаен апартамент и на три милиона лева сухи пари, получени от продажбата на друг апартамент. Жена му, почти на същата възраст, е диабетична натура, заредена с тежкокалибрени въздишки по доброто старо време. Дъщеря им Сийка, петдесетгодишна вдовица, получава прилична пенсия от покойния си мъж и е посветена в най-интимните тайни на махалата. Към това общечитие принадлежи и някаква бабичка без възраст, не напълно изяснена в роднинско отношение, но затова пък достатъчно издръжлива, за да виси по опашките и да засилва снабдителната мощ на семейството. Моралната опора и изобщо душата на тая четворка от професионални опашкари е дъщерята Сийка Дамарчева, която снове от сутрин до вечер из улиците и души къде какво се раздава или ще се

раздава в еди-кой си час. Тя е свързана с невидимата централа на паниката и бие тревога сред опашкарите-професионалисти в целия квартал, когато улови някой опасен слух.

Семейство Дамарчеви притежава неизброимо количество съестни блага, а така също и текстил, чийто общ метраж може да опаше периферията на столицата. Те имат например десетина килограма пастърма, която е толкова изсъхнала, че е заприличала вече на шперплат. Имат и две качета с вмирисано сирене, и три делви с граниво масло, и петнайсет килограма локум, който е придобил чудесното свойство при дъвчене да вади из корен и най-здравите зъби. И все пак Дамарчеви са сериозно обезпокоени за бъдещото си съществуване и продължават да се запасяват. Вечер обикновено те обсъждат подробно своя настъпателен план за следния ден и щом съмне — всеки е на поста си с мрежа в ръка.

Неотдавна в центъра на града бе открит прекрасен магазин за млечни продукти — светъл, чист, с грамадни хладилници и с най-богат избор от всякакви сиренета и масла — просто да ти е драго, че въпреки трудностите държавата ни крачи бързо към възход. Няколко дни преди откриването гражданката Сийка Дамарчева изпадна в крайно възбудено състояние. Тя обикаляше непрекъснато около магазина, надничаше през прозорците, зад които персоналът подреждаше пристигащата стока, питаше и разузнаваше кога ще отворят вратите за публиката. Най-сетне, узнала точно деня и часа на вълнуващото събитие, Сийка Дамарчева се прибра в къщи, като из пътя не пропусна случая да се нареди на една опашка за тикви. Но тая опашка се оказва опашка по недоразумение. Там продаваха метли. Собственикът на метли беше купил от пазара няколко тикви за себе си и не ги продаваше, а само ги бе изложил до вратата.

Беше мъглива утрин, немного приятна за опашкарите, особено за ония, които страдат от астма. Ранобудният колектив на Дамарчеви зае почетно място в опашката пред магазина за млечни продукти и зачака с трепет отварянето на вратата. Тук се бяха събрали все отбор щурмоваци — тъй да се каже, цветът на опашкарското движение. Преобладаваха, както винаги, някогашните дами и господа от доброто общество — дамите, забрадени с шарени кърпи, а господата, нахлупили на главите си извехтели борсалинови шапки. Те шушукаха злобно и подмятаха познатите остроти по адрес на днешната власт. В

тая живописна върволица имаше, разбира се, и хора от народа, опашкари по неволя, но те стояха в крайните редици и не се вълнуваха.

Точно в осем часа вратата се отвори и вътре нахлу първата човешка вълна, която повлече и Дамарчеви. Зад двете каси седяха две миловидни касиерки, готови да завъртят ръчките и да огласят тишината с приятния звън на маркиращите звънчета. Ала тъкмо в тоя върховен момент настръхналата публика трябваше да претърпи най-неочаквано разочарование. Предприемчивите опашкари, които бяха решили да счупят досегашния си рекорд на снабдяване и да оплячкосат магазина за необикновено късо време, разбраха горчивата истина, че всеки клиент може да получи само по четвърт килограм масло, сирене и кашкавал. При това — или сирене, или кашкавал, а не и от двата продукта по четвърт.

— Каква е тая подигравка с гражданите? — даде тон на всеобщото възмущение Сийка Дамарчева, която беше запланирала всеки от семейството ѝ да заграби по една пита кашкавал и по два килограма сирене и масло.

— Тъй де, че то четвърт сирене даже за една баница не стига! — обади се старата Дамарчева.

— Ето, значи, докъде я докарахме! — извика начумерен Дамарчев и се огледа предизвикателно наоколо.

— Откога не бяхме виждали масълце, на ти сега масълце — замляска сякаш на себе си бабичката на Дамарчеви.

— А бе, другарки, тук магазин ли е, или аптека? — озъби се един наперен гражданин с проскубана кожата яка на палтото, който по всичко изглеждаше, че все още яде пари от някакви персийски килими и сребърни сервизи. — Четвърт масло, четвърт кашкавал. Защо поне не залепихте на вратата едно съобщение за тия смешни дажби, та да не си губим времето по опашки?

Напразно касиерките обясняваха, че това е най-справедливото разпределение, за да могат всички граждани да получат продукти и да се избегне запасяването. Професионалните опашкари бяха непримирими и се заканваха, че ще си отидат. Те гледаха само собствения си бездънен стомах и не се интересуваха за другите. В края на краищата, разбира се, никой не си отиде, а получи каквото му се полагаше, и то в двоен размер, защото се изхитри да мине и през двете

каси. Така семейство Дамарчеви отнесе в къщи два килограма масло и по един килограм сирене и кашкавал.

Цяла седмица неуморимите опашкари Дамарчеви се въртяха из магазина и с упоритостта на някакви зли насекоми измъкваха отвътре малките сини пакетчета. Те биха продължили своята полезна дейност и по-нататък, ако друго едно събитие не отклони вниманието им и не ги хвърли в челните редици на други опашки. Тоя път вече раздаваха захар, а захарта, както е известно, от няколко месеца представлява особен интерес за опашкарското движение. В диаграмата на запасяването тоя продукт стои на най-висока точка и си е създал поклонници дори сред диабетиците. Гражданката Сийка Дамарчева е една от ония активистки, които първи разтръбиха мълвата, че реколтата на цвеклото е компрометирана и че всичката налична захар се изнася за Северна Корея и за Филипините. И днес още тя продължава да раздухва паниката и да укрепва опашкарския режим на захарта.

Щом подушиха, че в магазините е пуснато ново количество захар, Дамарчеви се втурнаха в атака, макар че от предишните запасявания бяха натрупали над седемдесет килограма. Те забравиха всичко друго и просто потънаха в захарната стихия. И в тая акция Сийка Дамарчева държеше първенство и проявяваше изненадваща изобретателност. Човек можеше да я види на три опашки едновременно и това не е преувеличено. Тя прибягваше от една опашка до друга, запазваше си място и изчезваше в трета. Веднъж Сийка Дамарчева се яви в един далечен квартал с внушително подут корем и използвайки привилегиите на бременна, набързо смъкна от няколко магазина три килограма захар.

Но както във всяка битка, така и тук някой от бойците трябваше да стане жертва. Злият жребий беляза нещастната бабичка, която имаше зад гърба си такава блестяща опашкарска дейност. При седмата кесия със захар тя се простуди, заболя от бронхопневмония и отпадна от колектива.

Сега многозаслужилата труженица на запасяването лежи и стене в леглото си. Дните ѝ са преброени и никой не може да каже кой ще я замести по опашките. Дамарчеви пращат вече пета телеграма до някаква леля в провинцията и я канят да живее при тях. Но лелята не се обажда. Сред тая мъчителна неизвестност нашите герои, разбира се,

не губят самообладание и макар и трима, продължават да атакуват магазините и да мъкнат все нови кесии със захар.

А бабичката стои по цели часове сама, бере душа и бълнува. И в тая кошмарна борба със смъртта тя е пак на опашка и се кара с някого.

— Ти, господине, откъде изскочи! — фъфли унесено бабичката.
— Я си стой на мястото и не ме пререждай!

Това се казва истинско величие на духа. Това значи да останеш верен до последно издихание на опашкарското движение.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.